Lainsäädäntöpaketti sisämarkkinoiden hätäapuvälineestä

Single Market Emergency Instrument package

Talousvaliokunta 24.11.2022, U 81/2022 vp

Hannele Timonen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Lainsäädäntöpaketin tavoite ja sisältö:

Tavoitteena on:

1) varmistaa tavaroiden, palveluiden ja ihmisten vapaa liikkuvuus kriisitilanteissa,
2) vahvistaa sisämarkkinoiden kriisinsietokykyä ja
3) varautua erityyppisiin kriiseihin sekä kysynnän ja tarjonnan häiriöihin.

Sisältö:

- Luodaan kokonaisvaltainen rakenne kriisin varautumiseksi ja vastaamiseksi eri sektoreilla *(pl. lääke-, energia- ja rahoitusala sekä puolijohteet)*
- Yleissäädös täydentäen olemassa olevia kriisivälineitä ja uusia aloitteita
- Oikeusperustana Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen:
  - 114 artikla sisämarkkinoiden toiminnasta
  - 21 artikla henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta
  - 45 artikla työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta

Komission ehdotus sisämarkkinoiden hätäapuvälineeksi 19.9.2022

Kriisivalmiussuunnitelma, toteutettava jäsenvaltioissa heti

Järjestelyt kriisiprotokollasta, koulutukset kansallisille yhteyspisteille, ennakkovaroitusjärjestelmä

Komissiolta delegoitu säädös kriisiprotokollasta

Sisämarkkinoiden valmiustila, max. 6kk (+6kk)

Strategisesti merkittävien tuotteiden ja palveluiden seuranta, strateginen varastointi, yhteishankinnat

Aktivointi komission täytäntöönpano-säädöksellä, neuvoa-antava ryhmä avustaa

Sisämarkkinoiden hätätila, max. 6kk (+6kk)

- Ilmoitusvelvollisuus jäsenvaltioille strategisiin tuotteisiin ja palveluihin kohdistuvista toimista ja rajoituksista henkilöiden liikkuvuudessa
- Yhteishankinnat
- Suositus jäsenvaltioiden strategisten varastojen jakelusta
- Toimet kriisirelevanttien tuotteiden ja palveluiden saatavuuden ja tarjonnan varmistamiseksi

Aktivointi neuvoston täytäntöönpano-säädöksellä. Komissio antaa esityksen neuvoston täytäntöönpanosäädökseksi kuultuaan neuvoa-antavaa ryhmää.

- Komission tietopyynnöt talouden toimijoille, kohdistetut muutokset yhdenmukaistettuun tuotesääntelyyn, ensisijaisiksi luokitellut tilaukset

Komission täytäntöönpanosäädöksen nojalla, mahdolliset seuraamukset tilausten ja tietopyyntöjen noudattamatta jättämisestä

Kuva: TEM

Asetus- ja direktiiviehdotukset poikkeuksista yhdenmukaistetuista tuotesäännöistä

Asetusehdotus 5 asetuksen muuttamiseksi:

- köysiratalaitteistot
- henkilösuojaimet
- kaasulaitteet
- lannoitteet
- rakennustuotteet

Hätätilan aktivointi SMEI

Komission täytäntöönpanosäädös tuotesääntöjen muuttamisesta

Direktiiviehdotus 14 direktiivin muuttamiseksi:

- ulkona käytettävien laitteiden melupäästöt ympäristöön
- koneet; hissit; radiolaitteet
- painelaitteet, kuljetettavat painelaitteet; yksinkertaiset painesäiliöt
- pyrotekniset tuotteet
- siviilikäyttöön tarkoitetut räjähdystarvikkeet; räjähdysvaaralliset laitteet
- pienjännitelaitteet; sähkömagneettinen yhteensopivuus
- mittauslaitteet; muut kuin automaattiset vaa'at

VN:n kanta sisämarkkinoiden hätäapuvälineestä

- Valtioneuvosto tukee toimia, jotka vahvistavat **koordinaatiota, yhteistyötä ja tietojenvaihtoa** jäsenvaltioiden ja komission välillä
- Selvennettävä **ehdotuksen suhde muiden EU-kriisivarautumisen säännösten kanssa ja vaikutus kansalliseen huoltovarmuusjärjestelmään**. Jäsenvaltiolla on vastuu omasta varautumisestaan.
- **Valmius- ja hätätilan käyttöönoton ehtojen tulee olla tarkoin rajatut. Kriisin määritelmää tulee tarkentaa** koskemaan vain poikkeuksellista kriisitilannetta.
- Arvioitava talouden toimijoita koskevien **vaatimusten ja seuraamusmaksujen oikeasuhtaisuus**.
- Kiinnitettävä huomiota ehdotuksen **vaikutuksiin sopimusoikeuteen, kolmasmaasuhteisiin ja –kauppaan** kriisirelevanttien tuotteiden toimittamisessa
- **Hallinnollinen taakka** talouden toimijoille ei saa kasvaa tarpeettomasti.
- **Oikeusperustan asianmukaisuus** - miten varautumista koskevat esitykset parantavat sisämarkkinoiden toimintaa?

VN:n kanta asetus- ja direktiiviehdotuksista yhdenmukaistettujen tuotesääntöjen muuttamisesta

- Valtioneuvosto pitää tarpeellisena EU:n yhdenmukaistettujen tuotesääntöjen arviointia kriisitilanteiden varalta.
- Asetus- ja direktiiviehdotukset ovat **lähtökohdiltaan perusteltuja**.
- Varmistettava, **ettei tuoteturvallisuuden tasoa lasketa** enempää kuin on välttämätöntä tuotteiden nopean markkinoille saattamisen varmistamiseksi kriisitilanteessa.
- Varmistettava, **ettei markkinoille jää turvallisuuden kannalta alemman tasoisia tuotteita** kriisitilanteen päättymisen jälkeen.

Kiitos!

Työ- ja elinkeinoministeriö

Hannele Timonen
hannele.timonen[at]gov.fi
puh. 050 381 5807